

Raport de analiză a sondajului privind utilizarea AI în administrația publică

Webinar ANFP: Guvernanța AI în administrația publică AI Act, cerințe și pași imediat următori

Prezentatori: Dr. Irina Marsh și Mihai Nămoșanu

ANFP Webinar 2, 9 iulie 2026, online

©CBRNE/AI ORA

Contextul colaborării

Acest raport pornește de la răspunsurile transmise de participanți prin chestionarul completat în timpul webinarului dedicat guvernanței AI în administrația publică. Webinarul a fost pus la dispoziția instituțiilor publice în colaborare cu ANFP, Progress Foundation și CBRNE, prin inițiativa AI ORA.

ANFP a facilitat dialogul cu instituțiile publice și funcționarii interesați de acest subiect. Progress Foundation a contribuit prin experiența sa în educație digitală, leadership și formare, iar CBRNE, prin AI ORA, a adus expertiză în guvernanță AI, etică, conformitate și implementare responsabilă.

Obiectivul acestui raport este să ofere o imagine sintetică asupra modului în care participanții folosesc deja instrumente AI, atât în plan personal, cât și în activitatea profesională, și să indice principalele zone de expunere instituțională care apar atunci când utilizarea AI nu este însoțită de reguli, instruire și mecanisme de control.

Baza de interpretare

Analiza se bazează pe 783 răspunsuri transmise în chestionarul privind adopția AI. Datele reflectă răspunsuri de auto-raportare colectate în contextul webinarului. Ele nu trebuie citite ca eșantion statistic reprezentativ pentru întreaga administrație publică, ci ca indicator practic al comportamentelor, preocupărilor și nevoilor exprimate de participanți.

Întrebările principale analizate au vizat:

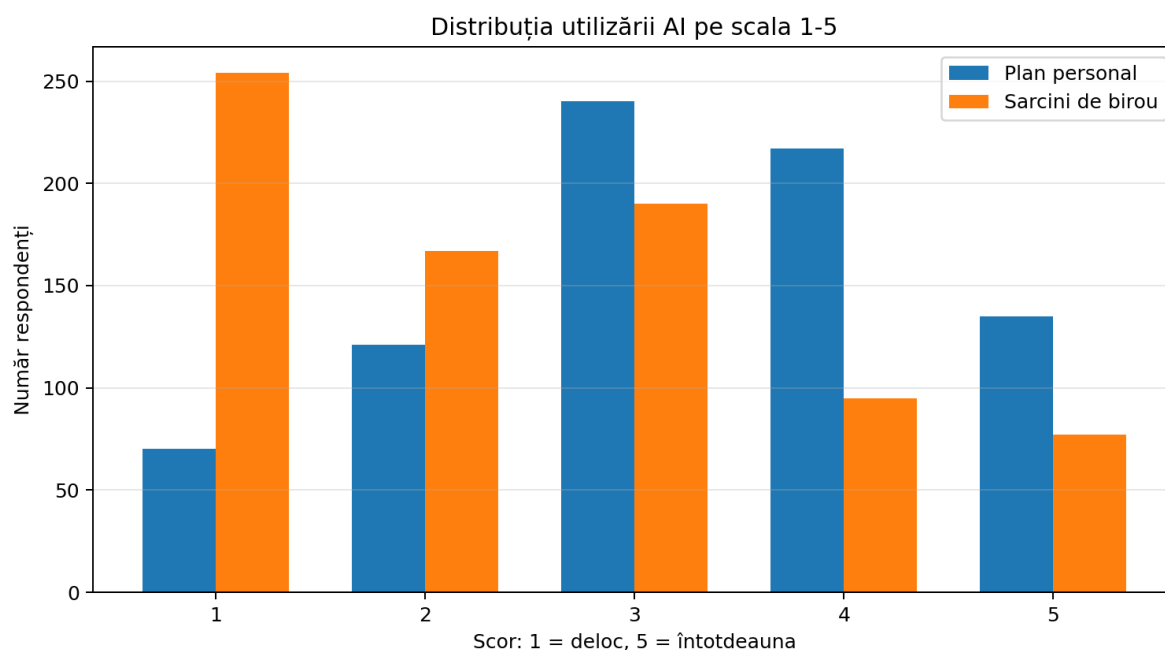
- utilizarea AI în plan personal, pe o scală de la 1 la 5;
- utilizarea AI pentru sarcini de birou sau operaționale, pe aceeași scală;
- statutul instrumentelor AI folosite la birou, inclusiv dacă sunt sau nu plătite de instituție;
- întrebările și comentariile deschise transmise de participanți către prezentatori.

Interpretarea a fost realizată în raport cu temele discutate în webinar și cu obligațiile de guvernare relevante pentru sectorul public: AI literacy, protecția datelor, securitate, trasabilitate, supraveghere umană și controlul utilizărilor informale de tip Shadow AI.

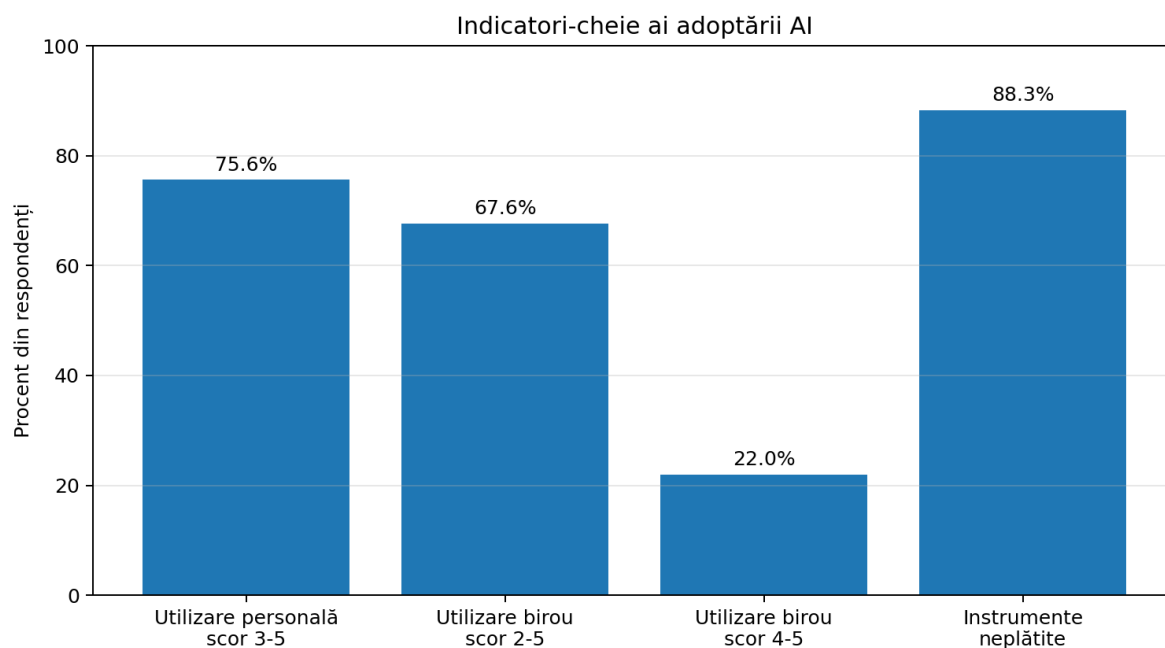
Rezumatul principalelor rezultate

Indicator	Valoare	Interpretare
Număr total de răspunsuri analizate	783	Bază completă pentru acest raport
Utilizare AI în plan personal, scor 3-5	592 respondenți	75.6%
Utilizare AI intensă în plan personal, scor 4-5	352 respondenți	45.0%
Utilizare AI pentru sarcini de birou, scor 2-5	529 respondenți	67.6%
Utilizare AI pentru sarcini de birou, scor 3-5	362 respondenți	46.2%
Utilizare AI intensă la birou, scor 4-5	172 respondenți	22.0%
Instrumente AI neplătite de instituție	691 respondenți	88.3%
Întrebări / comentarii deschise	169	Bază pentru analiza tematică Q&A

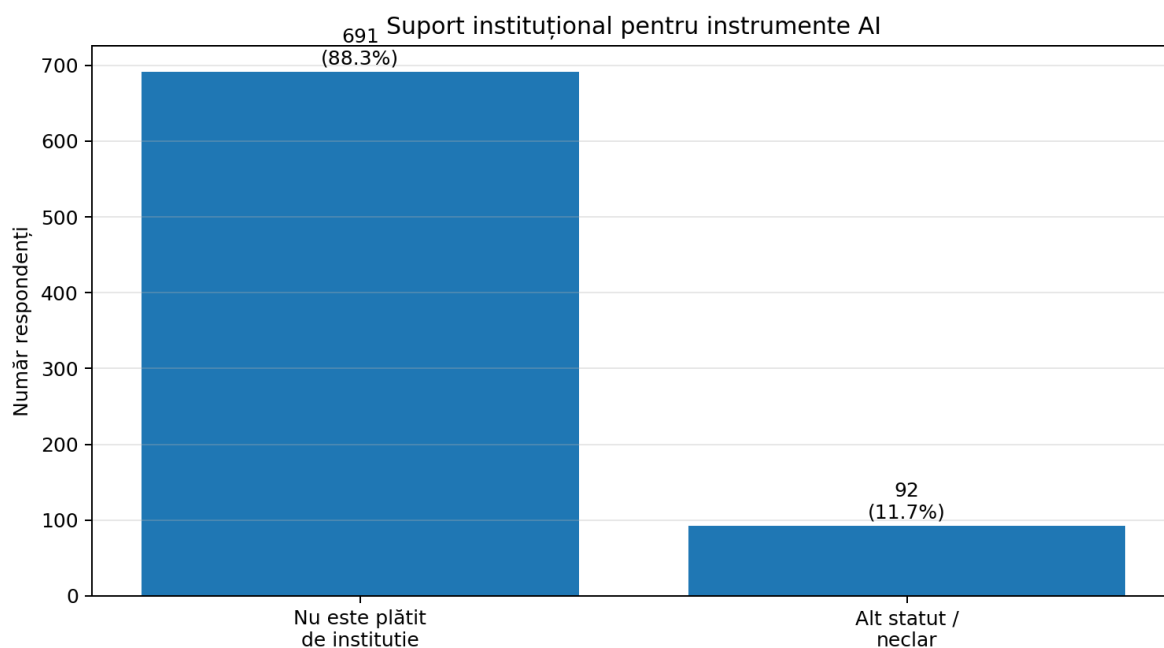
Graficul de mai jos arată diferența dintre utilizarea AI în plan personal și utilizarea AI pentru sarcini de birou. Utilizarea personală este mai ridicată și mai distribuită spre scorurile 3, 4 și 5, în timp ce utilizarea profesională rămâne mai polarizată: există un grup important care nu folosește deloc AI la birou, dar și un grup semnificativ care îl folosește deja frecvent.

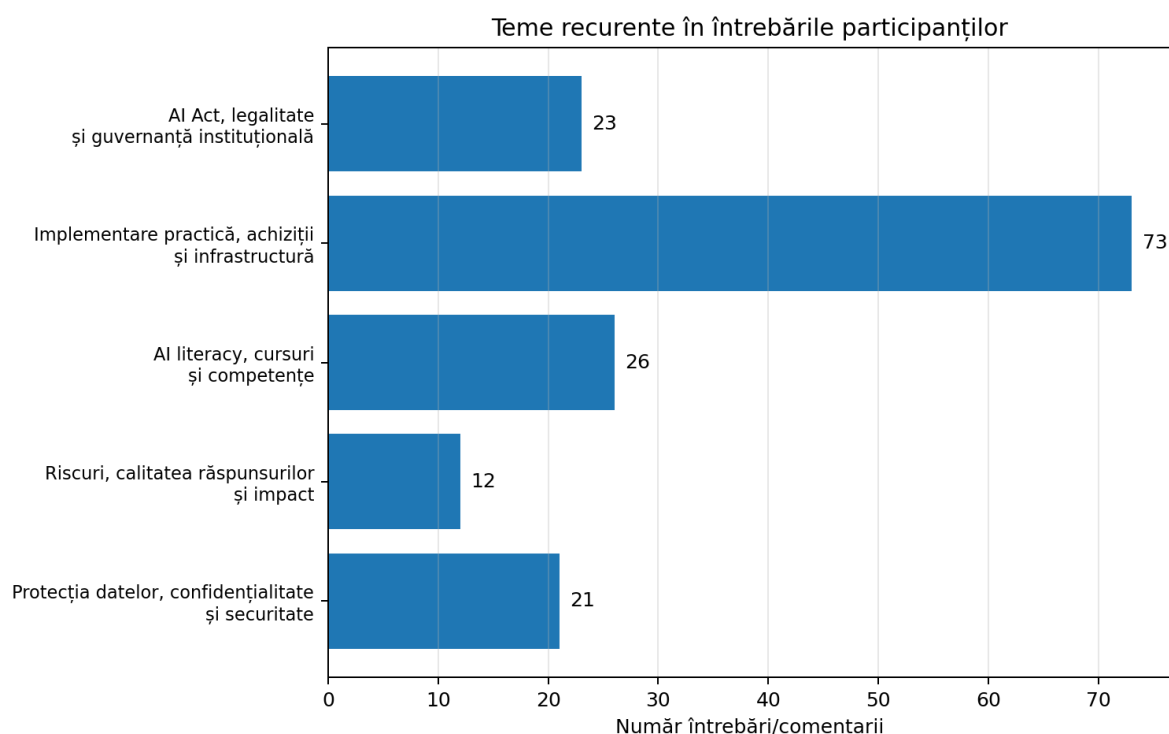
Indicatorii agregați arată că AI este deja prezent în comportamentele de lucru. Chiar dacă utilizarea pentru birou este mai redusă decât utilizarea personală, peste două treimi dintre respondenți declară un anumit nivel de utilizare profesională, iar aproximativ o cincime indică utilizare frecventă la birou.

Cel mai puternic semnal instituțional este lipsa suportului formal: 691 respondenți, adică 88.3%, indică faptul că instrumentele folosite nu sunt plătite de instituție. Acest rezultat sugerează un decalaj între practica reală a personalului și capacitatea instituției de a controla, documenta și ghida utilizarea AI.

Întrebările deschise arată că participanții nu caută doar informații generale, ci răspunsuri aplicate: cum se folosește AI legal, cum se protejează datele, cum se evită halucinațiile, ce cursuri sunt necesare și ce proceduri interne trebuie pregătite.

Analiza rezultatelor

1. Utilizarea AI în plan personal și la birou

În plan personal, 592 din 783 respondenți, respectiv 75.6%, au acordat scoruri între 3 și 5. Acest lucru indică o familiarizare deja semnificativă cu instrumente precum ChatGPT, Copilot, Gemini, Claude sau alte aplicații similare.

Pentru sarcini de birou sau operaționale, 529 respondenți, respectiv 67.6%, declară că folosesc AI cel puțin ocazional. În același timp, 254 respondenți, respectiv 32.4%, spun că nu îl folosesc deloc pentru birou.

Diferența dintre cele două contexte este importantă. Ea arată că personalul intră în contact cu AI în viața de zi cu zi, iar aceste deprinderi pot trece treptat în mediul profesional. Fără reguli interne, această trecere se poate produce informal și necontrolat.

Interpretare: datele indică un risc real de Shadow AI. Nu este vorba doar despre intenția viitoare de a folosi AI, ci despre o utilizare deja existentă, în parte în afara cadrului instituțional.

2. Suport instituțional și vid de guvernare

Din totalul de 783 respondenți, 691 au indicat că instrumentul AI utilizat nu este plătit de instituție. Aceasta reprezintă 88.3% din răspunsuri.

Această informație nu trebuie citită doar ca o problemă de buget. Ea indică o problemă de guvernare. Atunci când instrumentele sunt folosite pe conturi personale sau prin aplicații neaprobată, instituția poate pierde controlul asupra datelor, setărilor de confidențialitate, jurnalelor de activitate, condițiilor contractuale și mecanismelor de verificare.

Comentariile deschise transmise de participanți au indicat întrebări recurente privind protecția datelor, relația cu GDPR, controlul răspunsurilor automate, limitele folosirii AI în interpretări juridice și nevoia de reguli minime la nivel instituțional.

Interpretare: instituțiile nu pot porni de la premisa că riscul AI este absent doar pentru că nu au achiziționat oficial sisteme AI. Utilizarea poate exista prin comportamentul individual al personalului, chiar dacă nu este încă vizibilă în proceduri sau bugete.

3. Expuneri juridice și operaționale

Datele sondajului indică trei zone de expunere care trebuie tratate cu prioritate:

- **Protecția datelor și GDPR:** Dacă documente interne, petiții, adrese, date personale sau informații sensibile sunt introduse în aplicații AI publice sau neaprobată, instituția se poate expune la riscuri de confidențialitate și neconformitate. Înainte de utilizare, trebuie clarificate fluxul de date, rolul furnizorului, retenția datelor, locația procesării și baza legală.
- **Erori, halucinații și răspundere administrativă:** AI poate produce răspunsuri greșite sau incomplete, dar formulate convingător. Dacă un text generat de AI ajunge într-un document oficial fără verificare, răspunderea rămâne la nivelul persoanei și instituției care semnează sau transmite acel document.
- **Lipsa trasabilității:** Folosirea unor instrumente neaprobată face dificilă documentarea utilizării, verificarea deciziilor, identificarea erorilor și demonstrarea conformității în cazul unui control sau audit.

4. Receptivitatea personalului și nevoia de sprijin structurat

Întrebările primite în timpul webinarului arată că participanții nu resping utilizarea AI. Dimpotrivă, mulți caută repere practice: ce este permis, ce este riscant, cum se protejează datele, cum se evită halucinațiile și ce reguli minime ar trebui adoptate la nivel de instituție.

Acesta este un semnal pozitiv. Există interes și deschidere, dar și incertitudine. În lipsa unei orientări instituționale, fiecare angajat poate ajunge să decidă individual ce instrument folosește, ce date introduce și cât de mult se bazează pe răspunsurile generate.

Interpretare: nevoia principală nu este doar tehnică. Este o nevoie de alfabetizare AI, guvernantă, reguli de utilizare acceptabilă și integrare responsabilă în procesele administrative.

5. Recomandări pentru instituțiile publice

Pentru a trece de la utilizare informală la utilizare controlată, instituțiile publice pot începe cu măsuri simple, aplicabile rapid.

- **Inventarierea utilizărilor AI:** Identificarea instrumentelor AI deja folosite de personal, a scopurilor de utilizare și a tipurilor de date implicate. Această etapă trebuie să includă și utilizările informale, nu doar aplicațiile achiziționate oficial.
- **Politică internă de utilizare acceptabilă:** Un document scurt, clar și aplicabil care stabilește ce instrumente pot fi folosite, ce date nu pot fi introduse, cine verifică outputurile și ce utilizări sunt interzise.
- **AI literacy pe roluri:** Instruirea trebuie adaptată pentru management, juridic, achiziții, DPO, IT, comunicare și personal operațional. Scopul nu este programarea, ci discernământul administrativ și capacitatea de a folosi AI în mod sigur.
- **Control uman și trasabilitate:** Orice document, analiză sau răspuns generat parțial cu AI și folosit în activitate instituțională trebuie verificat de o persoană competentă. Pentru utilizările importante, trebuie păstrată o evidență minimă.
- **Integrarea AI în strategia de digitalizare:** AI nu trebuie tratat ca un proiect separat. El trebuie conectat la date, infrastructură, securitate, achiziții, proceduri și competențe digitale.
- **Pilotare controlată:** Începeți cu utilizări simple, cu risc redus, criterii clare de succes, verificare umană și măsurare a impactului înainte de extindere.

Concluzie

Sondajul arată că AI este deja prezent în comportamentele personalului din administrația publică. Utilizarea personală este ridicată, iar utilizarea pentru sarcini de birou există deja la un nivel care nu poate fi ignorat.

Riscul principal nu este doar folosirea AI, ci folosirea AI fără reguli, fără instruire, fără control asupra datelor și fără responsabilități clare. Instituțiile publice au nevoie de un cadru minim care să le permită să beneficieze de AI fără a pierde controlul asupra deciziilor, datelor și relației cu cetățenii.

O abordare realistă începe cu pași simpli: inventariere, reguli interne, AI literacy, verificare umană și pilotare controlată. Aceste măsuri pot reduce riscul și pot pregăti instituțiile pentru cerințele AI Act și pentru o adopție AI responsabilă.

Resurse utile

- AI Act - Comisia Europeană: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai>
- AI Act Service Desk - Article 4 AI literacy: <https://ai-act-service-desk.ec.europa.eu/en/ai-act/article-4>
- AI Act Service Desk - Timeline: <https://ai-act-service-desk.ec.europa.eu/en/ai-act/timeline/timeline-implementation-eu-ai-act>
- European Data Protection Board - Artificial Intelligence: https://www.edpb.europa.eu/topics/ai-and-technology/artificial-intelligence_en
- ENISA - Artificial Intelligence Cybersecurity Challenges: <https://www.enisa.europa.eu/publications/artificial-intelligence-cybersecurity-challenges>
- ANCOM – Cod de bune practici privind transparența conținutului generat de AI: <https://www.ancom.ro/despre-noi/media/comunicate-de-presa/cod-de-bune-practici-privind-transparenta-continutului-generat-de-inteligenta-artificiala/>

Despre CBRNE, AI ORA și Progress Foundation

CBRNE Ltd

CBRNE Ltd este o companie din Marea Britanie care oferă expertiză în domenii precum reziliență organizațională, guvernanta, etică, conformitate și implementarea responsabilă a tehnologiilor emergente.

Prin inițiativa AI ORA, CBRNE sprijină organizațiile să înțeleagă, să evalueze și să adopte AI într-un mod practic și responsabil.

Website: <https://cbrneltd.com/>

AI ORA

AI ORA înseamnă AI Organisational Readiness Accelerator. Inițiativa sprijină organizațiile să treacă de la interesul pentru AI la acțiune practică.

Procesul AI ORA include AI literacy, discovery, roadmap și implementation. În funcție de nevoile organizației, AI ORA poate sprijini evaluarea nivelului de pregătire, instruirea echipelor,

guvernanța AI, identificarea cazurilor de utilizare, planificarea adopției, data engineering și dezvoltarea de soluții AI personalizate.

Website: <https://aiora.co.uk/>

Progress Foundation

Progress Foundation este o organizație din România cu experiență în educație, tehnologie, cercetare, inovație și dezvoltarea capacității instituționale.

Prin colaborarea cu AI ORA, Progress Foundation sprijină pregătirea responsabilă pentru AI în România și contribuie la conectarea expertizei locale cu metodologii practice de AI readiness și adopție responsabilă.

Website: <https://www.progressfoundation.ro/>

Contact

Pentru întrebări suplimentare sau pentru o discuție despre pregătirea instituției pentru utilizarea responsabilă a AI, ne puteți contacta la:

aiora.romania@cbrneltd.com

Persoane de contact:

- Dr. Irina Marsh
- Mihai Nămoșanu

Notă de transparență privind utilizarea AI

Aceast raport a fost pregătit de echipa AI ORA cu sprijinul unor instrumente AI pentru structurare, redactare, reformulare și claritate editorială. Conținutul, selecția informațiilor, interpretarea și concluziile au fost revizuite și validate de experți umani.

AI nu a fost folosit pentru luarea unor decizii automate privind participanții și nu au fost analizate date personale ale participanților prin instrumente AI.